

Maisto sauga kaip vadybos sistema

ISO 22000 gali sertifikuoti akredituota įstaiga. HACCP principai yra į jį įtraukti ir perkelti į 8.5 punktą. Svarbu maisto prekybos tiekėjams: vien ISO 22000 GFSI nepripažįsta. Tam reikia FSSC 22000, tai yra ISO 22000 kartu su ISO/TS 22002 serijos išankstinių sąlygų programomis ir papildomais reikalavimais. Kas sertifikuotas tik pagal ISO 22000, neatitinka to, ko prašo daugelis prekybos tinklų. Šis sąrašas yra darbo priemonė įsivertinimui, o ne įrodymas. Standarto peržiūra vyksta.

Puslapis 1 iš 14

5 Lyderystė

5

5.1-a

Aukščiausioji vadovybė yra atsakinga už maisto saugos vadybos sistemą, įtvirtina ją verslo strategijoje ir kasdienėje veikloje bei skiria sistemai reikalingus žmones, gebėjimus, laiką, patalpas ir lėšas.

Iš ko tai galima atpažinti: Įrodymas yra patvirtintas higienos, mokymo, priežiūros ir laboratorinių tyrimų biudžetas, organizacinė schema, priskirianti maisto saugą vadovybės lygmeniui, ir data pažymėti protokolai, kuriuose vadovybė priėmė sprendimus su įvardytu atsakingu asmeniu, terminu ir lėšų skyrimu. Mažoje įmonėje įrodymas yra pats savininkas: pakanka trumpo pasikartojančio įrašo apie skundus, investicijas ir personalo sprendimus, susijusius su maisto sauga.

Atviras

Vykdomas

Įvykdytas

Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

5.1-b

Aukščiausioji vadovybė pasirūpina, kad numatyti sistemos rezultatai būtų iš tikrųjų pasiekti, remia prie jų prisidedančius žmones, skatina nuolatinio gerinimo kultūrą ir aiškiai parodo, kad pranešti apie maisto saugos problemas yra pageidautina ir nesukelia jokių neigiamų pasekmių.

Iš ko tai galima atpažinti: Įrodymas yra tikslų veiklos rodikliai su vadovybės komentaru, atsakingų asmenų mokymo ir techninės paramos įrašai, darbuotojų pranešimų apie susirūpinimą keliančius pranešimai, kurie buvo įvertinti ir apie kuriuos pranešėjui suteiktas grįžtamasis ryšys. Mažai įmonei pakanka atvirų higienos pranešimų sąrašo ir trumpos pastabos, kas ir kada kiekvieną iš jų uždarė.

Atviras

Vykdomas

Įvykdytas

Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

5.2-a

Yra rašytinė maisto saugos politika, kuri atitinka įmonės paskirtį ir dydį, sudaro tikslų pagrindą, įpareigoja vykdyti įstatymų, teisės aktų ir su klientais sutartus reikalavimus, apima vidinę ir išorinę maisto saugos komunikaciją bei įpareigoja nuolat gerinti sistemą ir darbuotojų tam reikalingą kompetenciją.

Iš ko tai galima atpažinti: Įrodymas yra patvirtinta politika kaip dokumentuota informacija su data, versija ir aukščiausiosios vadovybės parašu. Pakanka glausto vieno puslapio teksto, jeigu jis dera su tikslais ir produktų asortimentu. Svarbi pakeitimų istorija, kad liktų matoma, jog politikos aktualumas buvo peržiūrėtas kaskart pasikeitus produktams, vietoms ar teisiniams reikalavimams.

Dokumentas

Atviras

Vykdomas

Įvykdytas

Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

5.2-b

Politika yra paskelbta visoje įmonėje, darbuotojai supranta, ką ji reiškia jų pačių darbui, ji pritaikoma kiekviename lygmenyje ir tinkama forma prieinama suinteresuotosioms šalims.

Iš ko tai galima atpažinti: Įrodymas yra skelbimai gamybos ir personalo patalpose, politikos punktas higienos instruktaže su dalyvių sąrašu ir data, versija tomis kalbomis, kuriomis vietoje iš tikrųjų kalbama, ir paskelbta versija klientams, tiekėjams bei institucijoms. Supratimo neįrodo vien parašas, jį parodo trumpas supratimo klausimas per instruktažą arba trumpas pokalbis per higienos apžiūrą.

Atviras

Vykdomas

Įvykdytas

Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

5.3-a

Maisto saugos atsakomybės ir įgaliojimai yra priskirti ir paskelbti. Maisto saugos grupės vadovas yra paskirtas ir atsiskaito aukščiausiajai vadovybei apie sistemos rezultatyvumą ir tinkamumą. Yra nustatyta, kas prižiūri sistemos ataskaitų pareigas, kas įmonėje įgyvendina pavojų valdymą ir kas turi įgaliojimą sustabdyti procesą bei sulaikyti produktą. Visiems įmonėje nustatyta pareiga pranešti apie maisto saugos problemas įvardytam kontaktiniam asmeniui.

Iš ko tai galima atpažinti: Įrodymas yra data pažymėtas grupės vadovo paskyrimo raštas, pareigybių arba vaidmenų aprašai su pavadinimo tvarka, atsakomybių matrica stebėsenai, išleidimui ir sulaikymui bei grupės vadovo ataskaitos vadovybei. Įgaliojimas sulaikyti produktą aiškiai nurodytas raštu, kitaip lemiamu momentu jis neatlaikys. Mažoje įmonėje pakanka vieno lapo: vardas ir pavardė, vaidmuo, įgaliojimas, pavaduotojas, pranešimų apie susirūpinimą keliančius, pasirašyta vadovybės ir iškabinta poilsio kambaryje.

Atviras

Vykdomas

Įvykdytas

Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

6 Maisto saugos vadybos sistemos planavimas

3

6.1-a

Iš organizacijos aplinkos ir suinteresuotųjų šalių lūkesčių išvestos rizikos ir galimybės, kurios gali sutrukdyti vadybos sistemai pasiekti numatytus rezultatus arba gali jai padėti. Tai aiškiai apima kintančio klimato poveikį, pavyzdžiui, karščio laikotarpius, kintančią žaliavų kokybę arba sutrikusias šaltąsias grandines. Nustatytiems dalykams suplanuoti veiksmai, integruoti į sistemos procesus ir vėliau įvertintas jų rezultatyvumas. Šis svarstymas yra sistemos lygmens ir nepakeičia atskirų maisto saugos pavojų analizės pagal 8.5 punktą.

Iš ko tai galima atpažinti: Įrodymas yra rizikų ir galimybių registras, kuris remiasi 4.1 punkto aplinkos analize ir 4.2 punkto suinteresuotųjų šalių sąrašu ir kuriame kiekvienam įrašui nurodytas suplanuotas veiksmas, atsakingas asmuo, terminas ir vėlesnė pastaba apie rezultatyvumą. Klimato veiksniai įrašomi atskiromis eilutėmis, o ne išnaša. Maža įmonė tai laiko kaip vieną šešių stulpelių lentelę, peržiūrimą kartą per metus tame pačiame susirinkime kaip ir vadovybinė vertinamoji analizė ir patvirtinamą data. Svarbu, kad tokie įvykiai kaip šaldymo gedimas vasarą taptų matomi čia, o ne tik HACCP dokumentacijoje.

Atviras

Vykdomas

Įvykdytas

Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

6.2-a

Sistemai nustatyti tikslai, kurie dera su maisto saugos politika, kuriuos galima išmatuoti arba įvertinti pagal sutartus kriterijus ir kurie atsižvelgia į taikomus teisinius bei klientų reikalavimus. Tikslai stebimi, paskelbiami susijusiems asmenims, peržiūrimi tinkamais intervalais ir atnaujinami, kur reikia. Kiekvienam tikslui suplanuota, kas bus daroma, kokių išteklių reikia, kas atsakingas, iki kada jis pasiekiamas ir kaip pasiekimas atpažįstamas. Dokumentuota informacija apie tikslus yra saugoma.

Iš ko tai galima atpažinti: Įrodymas yra tikslų sąrašas su pradine verte, siektina verte, terminu, atsakingu asmeniu ir matu, papildytas nuolatinio vertinimu, pavyzdžiui, skundų dažniu vienai partijai, higienos patikrinimų, praėjusių be pastabų, dalimi, atsekamumo pratybų sėkmės dalimi arba darbuotojų mokymo būkle. Prie to prisideda įrodymas, kad tikslai buvo paskelbti, pavyzdžiui, skelbimas lentoje, punktas pamainos perdavimo įrašė arba pasirašytas instruktažo sąrašas. Mažai įmonei pakanka nuo trijų iki penkių tikslų viename lape, kurie kas mėnesį papildomi skaičiumi ir įvertinami metinėje analizėje. Kai yra kelios vietos, atpažįstama, kurie tikslai galioja visai organizacijai ir kurie atskirai vietai.

Atviras

Vykdomas

Įvykdytas

Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

Dokumentas

6.3-a

Maisto saugos vadybos sistemos pakeitimai planuojami iš anksto ir nevykdomi prabėgomis. Prieš įgyvendinimą apsvarstyta priežastis ir laukiamos pasekmės, sistema lieka veiksmi pakeitimo metu ir po jo, reikalingi ištekliai yra prieinami, o atsakomybės priskirtos arba perskirstytos. Tai taikoma produktų, receptūrų, žaliavų, tiekėjų, įrangos, patalpų, procesų ir personalo pakeitimams, taip pat teisinių reikalavimų pakeitimams.

Iš ko tai galima atpažinti: Įrodymas yra pakeitimų paraiškos arba pakeitimų raštai su priežastimi, poveikio pavojų analizei, išankstinių sąlygų programoms ir valdymo priemonėms vertinimu, maisto saugos grupės patvirtinimu bei pastaba apie vėlesnį srauto diagramų, darbo instrukcijų ir mokymo atnaujinimą. Maža įmonė tai registruoja pakeitimų žurnale, po vieną eilutę kiekvienam pakeitimui su data, trumpu aprašu, varnele ten, kur paliečiama HACCP dokumentacija, ir parašu, laikomame, pavyzdžiui, kaip forma HACCP segtuvo gale. Neplanuoti pakeitimai, tokie kaip skubus žaliavos tiekėjo pakeitimas, įvertinami vėliau tuo pačiu būdu.

Atviras

Vykdomas

Įvykdytas

Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

7 Parama: ištekliai, kompetencija, komunikacija ir dokumentuota informacija

17

7.1.1

Ištekliai, reikalingi maisto saugos vadybos sistemai sukurti, valdyti, palaikyti ir gerinti, yra nustatyti ir prieinami. Atsižvelgiama į tai, ką organizacija gali užtikrinti savo jėgomis ir ką tenka pirkti, pavyzdžiui, laboratorijos paslaugas, kenkėjų kontrolę arba išorės konsultacijas.

Iš ko tai galima atpažinti: Išteklių apžvalga, apimanti žmones, patalpas ir įrangą, stebėsenos ir matavimo priemonės bei iš išorės teikiamas paslaugas, kartu su patvirtintu biudžetu arba investicijų planu ir vadovybinės vertinamosios analizės sprendimais. Maža įmonė tai tvarko viename lape per metus: ko reikia, kas yra, ko trūksta, kas tai užtikrina ir iki kada.

Atviras

Vykdomas

Įvykdytas

Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

7.1.2-a	Sistemą valdantys ir procesus prižiūrintys žmonės yra pakankamo skaičiaus ir tinkami savo užduotims. Maisto saugos grupė yra paskirta ir savo dalykinėmis žiniomis apima įmonės produktus, procesus, įrangą ir pavojus.					
Iš ko tai galima atpažinti: Paskyrimo raštas arba sprendimo įrašas dėl maisto saugos grupės sudėties, nurodant vardus ir pavardes, vaidmenis ir kiekvieno asmens įnešamas dalykines žinias, taip pat organizacinę schema, pareigybių arba užduočių aprašai ir pavadinimo tvarka. Maža įmonė grupę dokumentuoja net tada, kai ją sudaro du žmonės, o dalykinių žinių spragas uždaro įvardytu išorės ekspertu.						
<table><tr><td>Atviras</td><td>Vykdomas</td><td>Įvykdytas</td><td>Netaikomas</td></tr></table>			Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas			
Įrodymas / pagrindimas						
7.1.2-b	Kai sistemos užduotis, pavyzdžiui, pavojų analizę, validavimą arba mokymą, atlieka išorės ekspertai, jų atsakomybės, įgaliojimai ir reikalinga kompetencija yra nustatyti raštu. Atsakomybė už sistemą lieka organizacijai.	Dokumentas				
Iš ko tai galima atpažinti: Sutartis, pavedimo raštas arba paslaugų susitarimas su išorės ekspertu, kuriame nurodyta užduotis, suteikti įgaliojimai ir reikalaujama kvalifikacija, kartu su tos kvalifikacijos įrodymu ir iš darbo kilusiomis ataskaitomis. Maža įmonė tai fiksuoja dviejų puslapių pavedimo rašte, o ne remiasi žodiniu susitarimu su konsultantu.						
<table><tr><td>Atviras</td><td>Vykdomas</td><td>Įvykdytas</td><td>Netaikomas</td></tr></table>			Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas			
Įrodymas / pagrindimas						
7.1.3	Saugiems produktams reikalingi pastatai, patalpos, inžinerinės sistemos ir įranga yra sukurti ir tokios būklės, kuri palaiko maisto saugą. Priežiūra ir keitimas yra planuojami, o ne pradedami tik po gedimo.					
Iš ko tai galima atpažinti: Įrangos ir turto registras, priežiūros planas su terminais ir atsakomybėmis, priežiūros bei remonto įrašai, matavimo priemonių kalibravimo ir verifikavimo įrašai, taip pat vandens, suslėgto oro, garo ir vėdinimo schemos ten, kur jie liečiasi su produktu. Mažai įmonei pakanka vieno priežiūros sąrašo kiekvienai mašinai su data, veiksmu ir inicialais, ir to kaip įrodymo užtenka.						
<table><tr><td>Atviras</td><td>Vykdomas</td><td>Įvykdytas</td><td>Netaikomas</td></tr></table>			Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas			
Įrodymas / pagrindimas						
7.1.4	Aplinka, kurioje dirbama, sutvarkyta taip, kad saugūs produktai būtų įmanomi. Tai apima fizinius veiksnius, tokius kaip temperatūra, apšvietimas, triukšmas, oro kokybė ir higiena, ir žmogiškuosius veiksnius, tokius kaip darbo krūvio spaudimas, pamainos trukmė ir naujų darbuotojų įvedimas.					
Iš ko tai galima atpažinti: Patalpų temperatūros, apšvietimo ir oro matavimai bei įrašai, higienos planas su persirengimo kambario ir rankų plovimo taisyklėmis, apžiūros įrašai, taip pat pamainų ir įvedimo planai. Maža įmonė tai parodo savaitine higienos apžiūra su kontroliniu sąrašu ir gamybos patalpų temperatūros įrašais.						
<table><tr><td>Atviras</td><td>Vykdomas</td><td>Įvykdytas</td><td>Netaikomas</td></tr></table>			Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas			
Įrodymas / pagrindimas						
7.1.5	Kai iš išorės perimami gatavi elementai, tokie kaip šakos gairės, bendrosios pavojų analizės arba pirkti šablonų vadovai, jie pritaikomi organizacijai, verifikuojami pagal jos pačios produktus, procesus ir vietas, įgyvendinami ir nuolat atnaujinami. Nepakeistas perimtas šablonas nelaikomas organizacijos sava sistema.	Dokumentas				
Iš ko tai galima atpažinti: Gautas šaltinio dokumentas, palyginimo pastaba, rodanti, kurie punktai buvo pritaikyti, pridėti arba išbraukti, ir patvirtinta vidinė versija su data bei parašu. Maža įmonė perimtų gairių antraštėje įrašo, kas ir kada jas verifikavo bei pritaikė įmonei.						
<table><tr><td>Atviras</td><td>Vykdomas</td><td>Įvykdytas</td><td>Netaikomas</td></tr></table>			Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas			
Įrodymas / pagrindimas						
7.1.6-a	Tiekėjams ir paslaugų teikėjams, kurių veikla veikia maisto saugą, yra nustatyti atrankos, vertinimo, nuolatinės stebėsenos ir pakartotinio vertinimo kriterijai. Šių vertinimų rezultatai saugomi kaip dokumentuota informacija, o prastos veiklos pasekmės yra nustatytos.	Dokumentas				
Iš ko tai galima atpažinti: Tiekėjų sąrašas su patvirtinimo būseną, vertinimo kriterijai, tokie kaip sertifikavimas, atitiktis specifikacijai, skundų dažnis ir pristatymo patikimumas, kiekvieno tiekėjo vertinimo lapas su data, taip pat audito arba klausimyno rezultatai ir užblokuotų tiekėjų įrodymas. Maža įmonė laiko lentelę su viena eilute kiekvienam tiekėjui ir metiniu vertinimu trijuose stulpeliuose.						
<table><tr><td>Atviras</td><td>Vykdomas</td><td>Įvykdytas</td><td>Netaikomas</td></tr></table>			Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas			
Įrodymas / pagrindimas						

7.1.6-b **Tai, ko tikimasi iš išorės teikėjų, jiems paskelbiama prieš paslaugos pradžių. Tai apima produkto ir proceso reikalavimus, higienos ir transportavimo specifikacijas bei pareigą pranešti apie pakeitimus ir incidentus. Iš išorės teikiami procesai, produktai ir paslaugos valdomi taip, kad nesilpnintų organizacijos gebėjimo tiekti saugius produktus.**

Iš ko tai galima atpažinti: Pirkimo dokumentai ir pagrindų sutartys su nuoroda į specifikaciją, patvirtintos žaliavų ir pakuočių specifikacijos, higienos ir transportavimo reikalavimai rangovams bei susitarimas pranešti apie receptūros, kilmės ir proceso pakeitimus. Maža įmonė prie užsakymo prideda vieno puslapio reikalavimų sąrašą ir kartą kiekvienam tiekėjui gauna jo parašą.

Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

7.2-a **Kiekvienai maisto saugą veikiančiai užduočiai nustatyta reikalinga kompetencija. Tai taikoma tiek organizacijos darbuotojams, tiek išorės teikėjams ir vietoje dirbantiems rangovų darbuotojams, ir aiškiai taikoma maisto saugos grupei bei asmenims, vykdančioms CCP ir OPRP stebėseną.**

Iš ko tai galima atpažinti: Kompetencijų matrica su viena eilute kiekvienam asmeniui ir vienu stulpeliu kiekvienai užduočiai, pavyzdžiui, gaunamų prekių patikra, terminio apdorojimo įranga, metalo detektorius, valymo patvirtinimas, pavojų analizė. Kiekvienai užduočiai reikalinga kompetencija nurodoma trumpa reikalavimo eilute. Mažai įmonei pakanka vieno puslapio matricos, kurios kiekviename langelyje matyti, ar asmuo instrukuotas, įgudęs, ar dar neparengtas.

Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

7.2-b **Kai kompetencijos trūksta, imamasi veiksmų, pavyzdžiui, mokymo, instruktavimo, įvedimo darbo vietoje, perkėlimo prie kitos užduoties arba dalykinių žinių pirkimo, ir tų veiksmų rezultatyvumas įvertinamas. Kompetenciją paremia įrašai, o vien dalyvių sąrašas nėra gebėjimo įrodymas.**

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Mokymo planas, mokymo įrašai su tema, data, mokytoju ir parašu, taip pat rezultatyvumo įrodymas: testas, stebėjimas darbo vietoje, tiesioginio vadovo patvirtinimas arba sėkmingas bandomasis atlikimas prie CCP. Taip pat tinka diplomai, pažymėjimai ir darbo patirtis. Maža įmonė prie dalyvių sąrašo prideda eilutę, kurioje tiesioginis vadovas po kelių savaičių patvirtina, kad asmuo užduotį atlieka patikimai.

Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

7.3 **Kiekvienas įmonėje dirbantis asmuo žino maisto saugos politiką, žino, kurie tikslai galioja jo sričiai, supranta savo indėlį į sistemos rezultatyvumą ir supranta, kas nutinka, jeigu reikalavimai neįvykdomi. Taip pat žinoma, kad apie bet ką neįprasta nedelsiant pranešama įvardytam asmeniui.**

Iš ko tai galima atpažinti: Instruktavimo įrašai su aptartu turiniu, skelbimai ir trumpos politikos versijos darbo vietoje, pranešimų keliai su vardais, pavardėmis ir kontaktais, taip pat pavyzdiniai pokalbiai per vidaus auditą, kuriuose darbuotojai savais žodžiais nusako savo indėlį. Maža įmonė naudoja trumpą instruktažą pamainos pradžioje ir žurnale registruoja temą, datą bei dalyvius.

Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

7.4.1 **Maisto saugos komunikacija yra suplanuota. Yra nustatyta, kas perduodama, kada, su kuo, koku keliu ir kas perduoda. Komunikacija pasiekia tiek vidų, tiek išorę maisto grandinėje.**

Iš ko tai galima atpažinti: Komunikacijos planas kaip lentelė su stulpeliais paskata, turinys, gavėjas, kelias, atsakingas asmuo ir terminas, atskirtas į vidinę ir išorinę. Papildomu įrodymu tarnauja platinimo sąrašai, protokolai ir elektroninio pašto susirašinėjimai. Maža įmonė tai sutalpina viename lape ir prie jo prideda ekstremaliųjų situacijų kontaktų numerius.

Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

7.4.2 **Išorinei komunikacijai yra nustatyta, kokia informacija keičiamasi su tiekėjais, rangovais, klientais, vartotojais, institucijomis ir kitomis maisto grandinės grandimis, kad grandinės pavojai būtų valdomi. Paskirtas asmuo, turintis įgaliojimą bendrauti su išore. Gaunama ir siunčiama informacija yra registruojama ir prieinama maisto saugos grupei.**

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Įgalioto asmens ir pavaduotojo paskyrimas, institucijų, klientų ir tiekėjų kontaktų sąrašas, produkto ir naudojimo informacija klientams, įskaitant alergėnų ir laikymo nurodymus, bei skundų, klientų užklausų ir kontaktų su institucijomis įrašai. Maža įmonė laiko komunikacijos bylą, kurioje kiekvienas išorinis maisto saugos reikalas segamas su data, siuntėju ir baigtimi.

Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

7.4.3 **Viduje nustatyta, kad maisto saugos grupė laiku informuojama apie visus pakeitimus, galinčius paveikti maisto saugą, tarp jų apie naujus ar pakeistus produktus, žaliavas ir tiekėjus, apie įrangos, patalpų, valymo ir proceso parametrų pakeitimus, apie naujus teisinius ir klientų reikalavimus bei apie naujas žinias apie pavojus ir skundus. Ši informacija patenka į sistemos atnaujinimą ir į vadovybinę vertinamąją analizę.**

Iš ko tai galima atpažinti: Procedūra arba forma pakeitimams pranešti, nurodanti, kas ir kam praneša, taip pat maisto saugos grupės susirinkimų protokolai su praneštais pakeitimais ir jų vertinimu bei įrodymas, kad pavojų analizė buvo iš naujo peržiūrėta ten, kur reikia. Maža įmonė tai tvarko nuolatinio pakeitimų punktu savaitiniame susirinkime ir trumpu protokolu.

Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

7.5.1 **Sistema apima dokumentuotą informaciją, kurios standartas reikalauja atskiruose punktuose, dokumentuotą informaciją, kurios organizacijai pačiai reikia rezultatyvumui, ir tą, kurios reikalauja teisiniai reikalavimai, institucijos arba klientai. Jos apimtis ir gylis atitinka įmonės dydį, produktus ir procesus.**

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Dokumentų apžvalga arba matrica, kurioje kiekvienam standarto punktui ir kiekvienam teisiniam reikalavimui įvardytas atitinkamas dokumentas arba įrašas su nuoroda į saugojimo vietą ir savininką. Svarbu atskirti du lygmenis: matyti, kurie dokumentai galioja organizacijai ir kurie tik vienai vietai. Maža įmonė šią apžvalgą palaiko kaip vieną lentelę ir taip išvengia papildomo vadovo.

Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

7.5.2 **Kuriant ir atnaujinant dokumentuotą informaciją, yra nustatytas identifikavimas, aprašas ir formatas, pavyzdžiui, pavadinimas, numeris, data, versija ir autorius. Prieš naudojimą ji peržiūrima dėl tinkamumo ir patvirtinama, taip pat matyti, kas patvirtinimą suteikė.**

Iš ko tai galima atpažinti: Dokumentų šablonai su vienoda antrašte arba porašte, rodančia numerį, versiją, datą, autorių ir tvirtintoją, taip pat patys patvirtinimo įrašai. Nuotraukoms, vaizdo įrašams ir failams serverio aplanke taip pat reikia atpažįstamos versijos. Maža įmonė nustato vieną standartinę antraštę ir naudoja ją kiekvienai gamyboje išskaitinami formai.

Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

7.5.3 **Dokumentuota informacija valdoma taip, kad ji būtų prieinama ir įskaitoma ten, kur jos reikia, ir apsaugota nuo praradimo, neleistino keitimo bei netyčinio pasenusių versijų naudojimo. Yra nustatytas platinimas, prieiga, saugojimas, versijų valdymas, saugojimo trukmė ir sunaikinimas. Išorinės kilmės dokumentuota informacija, tokia kaip klientų specifikacijos, teisės aktų tekstai ir saugos duomenų lapai, yra kaip tokia identifikuojama ir taip pat valdoma. Įrašai lieka įskaitomi ir nekeičiami, o saugomi bent tiek, kiek reikalauja teisiniai reikalavimai, klientai ir produkto tinkamumo vartoti terminas.**

Iš ko tai galima atpažinti: Dokumentų valdymo sąrašas su versija, saugojimo vieta, platinimu ir saugojimo trukme, įrodymas, kad pasenusios versijos buvo išimtos iš naudojimo, prieigos teisės ir atsarginės kopijos skaitmeninei saugyklai, taip pat taisyklė, kad gamyboje išskabinama tik patvirtinta versija. Maža įmonė dirba iš vieno patvirtinto aplanko, iš kurio viskas spausdinama, kasdien daro jo atsarginę kopiją ir nedelsiant sunaikina pasenusių versijų spausdintus egzempliorius.

Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

8 Veikla: išankstinių sąlygų programos, pavojų valdymas ir neatitiktųjų tvarkymas 22

8.1 **Saugiam maistui reikalingi procesai yra suplanuoti, įgyvendinti ir valdomi. Yra nustatyta, kokie kriterijai jiems taikomi, kaip jie valdomi pagal tuos kriterijus ir kokie įrašai proceso metu susidaro. Planuoti pakeitimai įvertinami iš anksto, neplanuotų pakeitimų pasekmės peržiūrimos ir, kur reikia, suvaldomos. Perduoti vykdyti procesai, tokie kaip išorės sandėliavimas, išpilstymas pagal sutartį, kenkėjų kontrolė arba paslaugų teikėjo atliekamas valymas, lieka organizacijos valdomi ir grindžiami sutartimi bei įrodymais.**

Iš ko tai galima atpažinti: Procesų aprašai su nustatytosiomis vertėmis, išleidimo ir pakeitimų pranešimai, grupės atliekama pakeitimų peržiūra. Perduotai vykdyti veiklai reikia sutarties arba paslaugų susitarimo su sutartais maisto saugos reikalavimais, paslaugų teikėjo patikros įrašų ir savos rezultatyvumo patikros. Maža įmonė valdymo kriterijus laiko tiesiog darbo instrukcijose ir prie paslaugų sutarties pridėda vieno puslapio priedą su higienos reikalavimais ir pranešimo pareigomis.

Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas

Įrodymas / pagrindimas

8.2

Išankstinių sąlygų programos yra sukurtos, įgyvendintos ir palaikomos: pastatų ir išplanavimo sąlygos, valymas ir dezinfekcija, kenkėjų stebėseną, asmens higiena ir mokymas, vandens bei oro kokybė, atliekų šalinimas, priežiūra, cheminių medžiagų, stiklo ir kieto plastiko tvarkymas ir apsauga nuo tyčinės taršos tiek, kiek taikoma įmonei. Jos atitinka įmonės dydį ir produktą, yra patvirtintos maisto saugos grupės, atsižvelgia į teisinius reikalavimus, klientų reikalavimus ir pripažintas gaires, o jų rezultatyvumas yra verifikuojamas.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Valymo ir dezinfekcijos planas su priemone, koncentracija, poveikio trukme ir atsakingu asmeniu, valymo įrašai, kenkėjų stebėsenos ataskaitos su jaukų stotelių schema, higienos mokymai su dalyvių sąrašais, vandens tyrimai, stiklo dūžių įrašai, priežiūros planas. Programų patvirtinimą įrodo pasirašytas sąrašas arba grupės įrašas, o kai naudojamos šakos gairės, jų taikymo eiga yra atsekama. Maža įmonė laiko vieno puslapio PRP apžvalgą ir kiekvienoje eilutėje nurodo atitinkamą planą bei įrašo formą.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.3

Atsekamumo sistema sklandžiai susieja perkamų žaliavų, sudedamųjų dalių ir su produktu besiliečiančių medžiagų partijas su iš jų pagamintais galutiniais produktais ir su pirmuoju klientu. Ji veikia pirmyn ir atgal, apima perdirbimą ir pakartotinį apdorojimą, o išbandoma nustatytais intervalais. Įrašų saugojimo trukmė yra nustatyta ir remiasi bent tinkamumo vartoti terminu, teisiniais reikalavimais ir klientų reikalavimais.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Partijų ženklinimas ant prekių ir talpyklų, gaunamų prekių registras su tiekėjo partija, gamybos įrašai su sunaudotais kiekiais, išsiuntimo dokumentai su partijos nuoroda. Įrodymas, kad sistema veikia, yra dokumentuotas atsekamumo bandymas su pradžios laiku, pabaigos laiku, kiekių suvedimu (išsiųsta, sandėlyje, sunaikinta) ir rezultato vertinimu. Mažai įmonei pakanka partijų knygos arba skaičiuoklės ir vieno bandymo per metus, kuris trunka apie valandą ir kurio masės balansas susiveda.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.4

Įvykiams, galintiems staiga sukelti pavojų maisto saugai, tokiems kaip elektros ar šaldymo gedimas, vandens įsiveržimas, žaliavų tarša, sabotazas, gaisras arba pagrindinės įrangos gedimas, iš anksto nustatyta, kas sprendžia, kas informuojamas ir kokie neatidėliotini veiksmai taikomi. Ekstremaliųjų situacijų kontaktai yra aktualūs ir pasiekiami, tvarka yra išbandoma ir po kiekvieno tikro incidento peržiūrima dėl jos tinkamumo.

Iš ko tai galima atpažinti: Ekstremaliųjų situacijų planas su eskalavimo grandine, kontaktų sąrašas su institucija, laboratorija, klientais ir paslaugų teikėjais, paveikto produkto tvarkymo taisyklės, taip pat pratybų ir incidentų įrašai. Po tikrų incidentų trumpa peržiūra dokumentuoja, kas buvo pakeista. Maža įmonė ant gamybos durų iškabina laminuotą pagalbos kortelę ir kartą per metus su grupe išbando vieną scenarijų, pavyzdžiui, šaldymo praradimą per naktį.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.1.1

Prieš analizuojant pavojus, visa analizei reikalinga informacija yra surinkta, aktuali ir atsekama. Maisto saugos grupė yra paskirta, jos nariai apima reikalingas žinias ir patirtį apie produktus, procesus ir įrangą, o naudoti šaltiniai iš teisės aktų, klientų reikalavimų, techninės literatūros ir pačios organizacijos patirties registruojami su nuoroda ir data.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Grupės sąrašas su vaidmeniu, kvalifikacija ir pavadojuoju, taip pat naudotų šaltinių apžvalga su datomis, pavyzdžiui, teisės aktai, šakos gairės, ekspertų išvados, laboratorijos rezultatai, skundų analizės. Maža įmonė į grupę įtraukia savininką, gamybos vadovą ir vieną valymo darbuotoją, o trūkstamas dalykinės žinias perka iš išorės atskiromis dienomis, o tai įrodo konsultavimo sutartis ir susirinkimų įrašai.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.1.2

Visoms perkamoms žaliavoms, sudedamosioms dalims, priedams ir su produktu besiliečiančioms medžiagoms yra aprašai, apimantys sudėtį, įskaitant alergenų, kilmę, gamybos ir apdorojimo būdą, pakuotę ir pristatymo formą, laikymo bei transportavimo sąlygas, tinkamumo vartoti terminą, taikomus teisinius reikalavimus ir kriterijus, pagal kuriuos medžiaga priimama prieš naudojimą. Aprašai laikomi aktualūs ir atnaujinami pasikeitus tiekėjui arba receptūrai.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Kiekvienos pozicijos specifikacijos ir duomenų lapai, atitikties deklaracijos su maistu besiliečiančioms medžiagoms, tiekėjo alergenų informacija, gaunamų prekių priėmimo kriterijai, tokie kaip temperatūra, vientisumas, juslinė patikra arba tyrimo pažyma. Data arba versijos numeris ant kiekvienos specifikacijos rodo, kad ji aktuali. Maža įmonė tiekėjų specifikacijas kaupia segtuve pagal poziciją ir peržiūri jas kartą per metus, taip pat kaskart pasikeitus tiekėjui.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.1.3

Kiekvienam galutiniam produktui arba produktų grupei yra aprašas, apimantis sudėtį, alergenų, saugai svarbias charakteristikas, tokias kaip pH vertė, vandens aktyvumas arba druskos kiekis, tinkamumo vartoti terminą, pakuotę, ženklinį ir laikymo, transportavimo bei platinimo sąlygas. Jame taip pat užrašoma, kaip produktą numatoma naudoti, koks netinkamas naudojimas pagrįstai numatomas, pavyzdžiui, vartojimas be numatyto kaitinimo žingsnio, ir kokioms vartotojų grupėms jis skirtas, įskaitant ypač pažeidžiamas grupes, tokias kaip kūdikiai, nėščiosios, sergantys arba pagyvenę žmonės.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Produktų specifikacijos su receptūra, analitinėmis vertėmis ir etiketės tekstu, etikečių pavyzdžiai su alergenų ir paruošimo informacija, šaldymo arba užšaldymo grandinės duomenys. Numatytam naudojimui pakanka vienos pastraipos kiekvienai produktų grupei, kurioje įvardijamas numatytas paruošimas, numatomas netinkamas naudojimas ir tikslinė grupė. Maža įmonė tai užrašo viename lape kiekvienai produktų grupei, o ne laiko atskiro dokumento kiekvienai atmainai.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.1.5

Taikymo srities produktams arba produktų grupėms yra srauto diagramos, rodančios kiekvieną žingsnį nuo prekių priėmimo iki išsiuntimo teisinga seka, įskaitant perkamas pozicijas, perdirbimą, pakartotinį apdorojimą, tarpinį sandėliavimą, atliekų šalinimą ir perduotus vykdyti žingsnius. Diagramos verifikuojamos vietoje pagal tikrovę. Be to, aprašomi proceso žingsniai ir aplinka, kurioje jie vyksta, tai yra higienos zonos, personalo ir medžiagų srautai, žaliavų ir paruoštų vartoti sričių atskyrimas bei naudojama įranga ir parametrai.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Srauto diagrama kiekvienai produktų grupei su data ir grupės patvirtinimu, taip pat pastaba, patvirtinanti verifikavimą vietoje su data ir apėjimą atlikusio asmens vardu bei pavarde. Aplinkai tinka zonavimo arba patalpų planas su judėjimo ir medžiagų srautu kartu su trumpais procesų aprašais. Maža įmonė diagramą nubraižo viename lape ir kartą per metus ją patvirtina parašu po apėjimo per gamybos patalpas.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.2.2

Kiekvienam srauto diagramos žingsniui nustatyti visi pagrįstai numatomi biologiniai, cheminiai ir fizikiniai pavojai, įskaitant alergenų ir įskaitant pavojus, patenkančius per žaliavas, personalą, įrangą, aplinką arba kryžminę taršą. Kiekvienam pavojui nurodyta, kur jis kyla arba kur patenka. Kiekvienam pavojui nustatytas ir pagrįstas priimtinas lygis galutiniame produkte, išvestas iš teisinių reikalavimų, klientų reikalavimų, numatyto naudojimo ir techninių šaltinių.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Pavojų sąrašas kiekvienam proceso žingsniui su stulpeliais pavojaus rūšiai, patekimo šaltiniui, priimtinam lygiui galutiniame produkte ir pagrindimui su nuoroda, pavyzdžiui, reglamento ribine verte, kliento specifikacija arba pripažinta mikrobiologine orientacine verte. Maža įmonė dirba su lentele, kurios kiekviena eilutė yra vienas proceso žingsnis, ir pagrindimą remia šakos gairėmis, o ne savais tyrimais.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.2.3

Kiekvienas nustatytas pavojus įvertinamas siekiant nuspręsti, ar jį reikia valdyti, kad produktas būtų saugus. Vertinimas remiasi bent pasireiškimo tikimybe prieš taikant valdymo priemones ir galimų sveikatos pasekmių sunkumu. Naudojamas metodas yra aprašytas ir taikomas nuosekliai. Rezultatas kiekvienam pavojui vienareikšmiškai nurodo, ar jis reikšmingas, ar ne, o priskyrimas yra pagrįstas.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Vertinimo metodo aprašas, pavyzdžiui, tikimybės ir sunkumo matrica su aiškiai nustatytais lygmenimis, taip pat užpildytas kiekvieno pavojaus vertinimo lapas su priskyrimu ir trumpu pagrindimu. Priskyrimo įrodymas gali būti savi matavimai, skundų duomenys, kontrolinių mėginių rezultatai arba literatūra. Mažai įmonei pakanka matricos trys kartus trys, jeigu lygmenys nustatyti ir visi grupės nariai juos taiko vienodai.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.2.4

Kiekvienam reikšmingam pavojui parenkamos valdymo priemonės arba jų deriniai, kurie pavojaus išvengia, jį pašalina arba sumažina iki priimtino lygio. Kiekviena priemonė su pagrindimu priskiriama CCP arba OPRP, o priskyrimas remiasi sistemingu ir atsekamu būdu, kuris, be kita ko, vertina poveikį pavojui, stebėsenos su laiku atliekamu įsikišimu įgyvendinamumą, nesėkmės pasekmių sunkumą ir sąveiką su kitomis priemonėmis. Skirtumas brėžiamas aiškiai: priemonė su išmatuojama ribine verte, kurios peržengimas tiesiogiai paliečia atitinkamą partiją ir sukelia neatidėliotiną pataisymą, yra CCP, o priemonė, valdoma pagal veiksmų kriterijus ir stebimus požymius, kurios nesėkmė vertinama vėliau, yra OPRP.

[Dokumentas](#)

Iš ko tai galima atpažinti: Kiekvieno reikšmingo pavojaus sprendimo lapas su parinkta priemone, nagrinėtais kriterijais ir pagrįstu priskyrimu. Tai tampa atsekama per sprendimų medį arba vertinimo lentelę su dokumentuotais atsakymais į klausimus. Maža įmonė pagrindimą užrašo dviem ar trimis sakiniais kiekvienai priemonei, tačiau kiekvienam CCP patikrina, ar už jo tikrai yra išmatuojama ribinė vertė ir neatidėliotinas atsakas, kitaip priemonė priklauso OPRP grupei.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.3

Prieš naudojimą parodoma, kad parinktos valdymo priemonės ir jų deriniai iš tikrųjų pajėgūs sumažinti reikšmingus pavojus iki nustatyto priimtino lygio. Įrodymas kyla iš tinkamo šaltinio ir siejasi su sąlygomis savoje įmonėje, o ne su idealiu atveju. Pasikeitus receptūrai, procesui, įrangai arba žaliavai, pajėgumas parodomas iš naujo.

[Dokumentas](#)

Iš ko tai galima atpažinti: Kiekvieno CCP ir kiekvieno OPRP validavimo įrašas su klausimu, metodu, rezultatu ir išvada. Tinkami šaltiniai yra gairių ir literatūros vertės, prognoziniai modeliai, įrangos gamintojo duomenys, provokaciniai užkrėtimo bandymai, temperatūros pasiskirstymo matavimai krosnyje arba autoklave, tinkamumo vartoti termino tyrimai. Svarbi sąsaja su savu blogiausiu atveju, pavyzdžiui, storiausiu produktu šalčiausiame įrangos taške. Maža įmonė remiasi pripažintomis gairėmis ir savo matavimų serija parodo, kad jose nurodytos sąlygos pasiekiamos jos pačios įrangoje.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.4.1

Yra dokumentuotas planas, kuris sujungia reikšmingų pavojų valdymą ir kiekvienam CCP bei kiekvienam OPRP užrašo pavojų, valdymo priemonę, kritinę ribinę vertę arba veiksmų kriterijų, stebėsenos rūšį ir dažnį, pataisymus nukrypimo atveju, atsakomybes ir susijusius įrašus. Planas yra patvirtintas ir iš tikrųjų naudojamas įmonėje.

[Dokumentas](#)

Iš ko tai galima atpažinti: Planas kaip lentelė, dažnai vadinama HACCP planu, su viena eilute kiekvienam CCP ir kiekvienam OPRP bei pirmiau įvardytais stulpeliais, patvirtintas su data ir versija. Jo naudojimą įrodo kasdienėje veikloje iš tikrųjų užpildytos stebėsenos formos, kurios atitinka plano eilutes. Maža įmonė CCP ir OPRP laiko vienoje lentelėje ir rūšį pažymi atskirame stulpelyje, o ne palaiko du atskirus planus.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.4.2

Kiekvienam CCP kritinės ribinės vertės nustatytos išmatuojamai, kad sprendimas tarp saugu ir nesaugu būtų vienareikšmis, pavyzdžiui, kaip vidinė temperatūra, laikas, pH vertė arba metalo detektoriaus atsakas į bandinį. Kiekvienam OPRP nustatyti veiksmų kriterijai, kurie yra išmatuojami arba stebimi ir rodo, ar priemonė veikia. Ribinių verčių ir kriterijų pasirinkimas yra pagrįstas, o kai kriterijus remiasi stebėjimu, jį apsaugo instrukcija, mokymas ir etaloniniai pavyzdžiai.

[Dokumentas](#)

Iš ko tai galima atpažinti: Į planą įrašytos vertės su vienetu ir leidžiamąja nuokrypa, taip pat pagrindimas su šaltiniu, pavyzdžiui, teisiniu reikalavimu, validavimo rezultatu arba orientacine verte. Stebėjimu grįstiems kriterijams apsaugos įrodymu tarnauja ribiniai pavyzdžiai, nuotraukų pavyzdžiai arba vertinimo instrukcijos. Maža įmonė prie kiekvienos ribinės vertės parašo vieną pagrindimo sakinį, kad per auditą niekam nereikėtų spėlioti, iš kur skaičius atsirado.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.4.3

Prie kiekvieno CCP ir kiekvienam OPRP stebima, ar kritinė ribinė vertė išlaikoma, ar veiksmų kriterijus pasiekiamas. Kiekvienai stebėsenos veiklai nustatyta, kas matuojama arba stebima, kokių metodu, kokiais intervalais, kas tai atlieka ir su koku įrašu. Dažnis parenkamas taip, kad nukrypimas būtų aptiktas laiku ir atitinkamą produktą dar būtų galima sulaikyti. Stebėseną vykdančys asmenys yra instruktuoti ir įgalioti reaguoti nedelsiant.

[Dokumentas](#)

Iš ko tai galima atpažinti: Stebėsenos formos su siektina verte, tikraja verte, laiku, partija ir inicialais, taip pat instrukcija, nurodanti metodą ir dažnį. Kai registravimas automatinis, įrodymu tarnauja duomenų kauptuvo arba įrangos įrašai su laiko žymomis kartu su įrodymu, kas duomenis peržiūri ir išleidžia. Maža įmonė naudoja po vieną formą kiekvienai pamainai ir dažnį nustato taip, kad gedimo atveju būtų paliestas tik produktas tarp dviejų matavimų, o tai išlaiko sulaikytų atsargų kiekį mažą.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.5.4.4

Atvejui, kai kritinė ribinė vertė peržengiama arba veiksmų kriterijus nepasiekiamas, iš anksto nustatyta, kas vyksta: kaip paveiktas produktas identifikuojamas, sulaikomas ir įvertinamas, kaip procesas grąžinamas į valdomą būseną ir kas sprendžia. Prie CCP paveiktu laikomas visas produktas nuo paskutinės tvarkingos patikros ir be vertinimo neišleidžiamas. Prie OPRP įvertinama, ar ir kiek produktas paveiktas. Atsakas ir rezultatas registruojami.

[Dokumentas](#)

Iš ko tai galima atpažinti: Nustatyti pataisymai pavojų valdymo plane arba procedūroje, sulaikymo kortelės ir sulaikymo raštai, įgalioto asmens pasirašyti vertinimo ir išleidimo sprendimai, įrašas, kas su produktu nutiko. Maža įmonė laiko paruoštas raudonas sulaikymo korteles ir atskirtą sulaikymo zoną, o kiekvieną nukrypimą įrašo į paprastą sąrašą su data, partija, kiekiu, sprendimu ir sprendimą priėmusiu asmeniu.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.6

Po pakeitimų peržiūrima ir, kur reikia, atnaujinama informacija, kuria remiasi išankstinių sąlygų programos ir pavojų valdymo planas. Paskatos būna nauji ar pakeisti produktai ir receptūros, nauja įranga, pakeisti procesai ar tiekėjai, nauji teisiniai ar klientų reikalavimai, skundų išvados ir nauja techninė informacija, tokia kaip kitų rinkos dalyvių atšaukimai. Paliečiami ir produktų aprašai, srauto diagramos bei pavojų analizė.

Iš ko tai galima atpažinti: Pakeitimų sąrašas arba peržiūrų registras su paskata, data, paliestais dokumentais ir asmeniu, patvirtinusi atnaujinimą. Padeda nekintanti taisyklė: kiekvienas receptūros ir įrangos pakeitimas prieš įgyvendinimą pereina per maisto saugos grupę. Maža įmonė tai sieja su trumpu pakeitimo lapeliu, kuris be atsakingo asmens parašo gamybos nepasiekia.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.7

Įranga ir metodai, naudojami stebėti ir matuoti prie CCP ir OPRP, pateikia patikimas vertes. Matavimo priemonės tinka savo paskirčiai, yra identifiкуotos, nustatytais intervalais kalibruojamos arba verifiкуojamos ir apsaugotos nuo netyčinio pareguliuavimo bei nuo sugadinimo. Jeigu paaiškėja, kad priemonė matavo neteisingai, įvertinama, kurie produktai nuo paskutinės tvarkingos patikros yra paveikti, ir imamas atitinkamų veiksmų. Stebėsenai naudojamos programinės įrangos tinkamumas taip pat patikrinamas prieš naudojimą.

[Dokumentas](#)

Iš ko tai galima atpažinti: Matavimo priemonių registras su priemone, numeriu, naudojimo vieta, intervalu ir būseną, kalibravimo pažymos, atsekamos iki nacionalinių arba tarptautinių etalonų, vidinio verifikavimo įrašai, tokie kaip termometro patikra ledo vandenyje arba virimo taške, metalo detektoriaus patikros bandiniu, taip pat paveikto produkto vertinimas po priemonės gedimo. Maža įmonė turi vieną etaloninį termometrą, kalibruojamą išorėje, ir pagal jį reguliariai tikrina darbinius termometrus. Tai taupo lėšas ir vis tiek lieka atsekama.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.8

Suplanuota ir vykdoma, kaip verifikuojama, ar išankstinių sąlygų programos įgyvendintos ir rezultatyvios, ar pavojų analizė aktuali, ar laikomasi pavojų valdymo plano ir ar pavojai galutiniame produkte iš tikrųjų yra priimtino lygio. Verifikavimo neatlieka tas pats asmuo, kuris vykdo atitinkamą stebėseną. Rezultatai ne vien segami, bet sujungiami ir analizuojami: atpažįstamos tendencijos, įvardijami pasikartojantys nukrypimai ir iš jų išvedamas atnaujinimo arba gerinimo poreikis. Analizė patenka į vadovybinę vertinamąją analizę.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Verifikavimo planas su veikla, metodu, dažniu ir atsakingu asmeniu, taip pat rezultatai: antro asmens atliekama stebėsenos įrašų peržiūra, higienos patikrinimai ir nuoplovų mėginiai, produkto ir aplinkos tyrimai, valymo patikros, vidaus auditai, klientų skundų analizė, atsekamumo bandymas. Analizė egzistuoja kaip ataskaita arba kaip vadovybinės vertinamosios analizės skyrius su teiginiais apie tendencijas ir iš jų kylančiais veiksmiais. Maža įmonė analizuoja dviejuose lapuose kas šešis mėnesius, o įrašų peržiūrą tvarko keturių akių principu su antru apmokytu asmeniu.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.9.2

Nukrypimai prie CCP ir prie OPRP aptinkami, paveiktas produktas identifikuojamas ir valdomas, o neatidėliotinas pataisymas atliekamas. Be to, priežastis ištiriama ir pašalinama, kad nukrypimas nepasikartotų. Koregavimo veiksmo poreikis įvertinamas, jo įgyvendinimas sekamas, o rezultatyvumas peržiūrimas. Yra nustatyta, kam leidžiama vertinti nukrypimą ir priimti sprendimą.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Nukrypimų forma arba nukrypimų žurnalas su data, partija, nukrypimu, neatidėliotinu pataisymu, pagrindinės priežasties analize, nustatytu veiksmu, terminu, atsakingu asmeniu ir vėlesniu rezultatyvumo įrodymu. Pagrindinės priežasties darbui pakanka struktūruoto metodo, tokio kaip pakartotinis klausimas kodėl arba priežasties ir pasekmės diagrama. Maža įmonė visiems atvejams laiko vieną nukrypimų žurnalą ir rezultatyvumo patikrai nustato tolesnę datą, paprastai praėjus nuo keturių iki aštuonių savaičių.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.9.4

Produktai, kurių nesaugumo negalima atmesti, yra sulaikomi ir į rinką nepatenka, kol nėra įvertinti. Vertinama pagal nustatytus priimtinius lygius ir remiamasi tvirtu įrodymu, pavyzdžiui, tyrimu, įrodytai rezultatyviu tolesniu apdorojimu arba pagrįstu techniniu vertinimu. Jeigu išleisti neįmanoma, priimamas sprendimas dėl tolesnio perdirbimo, kitokio panaudojimo arba sunaikinimo. Jeigu paveiktas produktas jau paliko įmonę, imamas veiksmų ir paveiktos šalys informuojamos.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Sulaikymo procedūra su pažymėta sulaikymo zona, sulaikymo sąrašas su kiekiais, išleidimo arba atmetimo sprendimas su pagrindimu ir įgalio asmens parašu, laboratorijos rezultatai, sunaikinimo arba kitokio panaudojimo įrodymas. Maža įmonė vienu sakiniu nurodo, kad sulaikyti ir išleisti gali tik vienas įvardytas asmuo, o sulaikymo zoną laiko fiziškai atskirtą, kad sulaikytas produktas nebūtų per klaidą išvežtas.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

8.9.5

Pašalinimui iš rinkos ir atšaukimui vartotojų lygmeniu nustatyta, kas sprendžia, kas informuojamas, kaip nustatomas paveiktas kiekis ir kaip grąžintas produktas apsaugomas bei tvarkomas. Atsakomybės yra įvardytos, kontaktai su klientais, institucijomis ir, kur reikia, su visuomene yra parengti. Tvarka išbandoma nustatytais intervalais, bandymas įvertinamas, o produktas lieka prižiūrimas, kol priimamas sprendimas dėl jo likimo.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Atšaukimo planas su sprendimo įgaliojimu, eskalavimo grandine, pranešimų klientams ir institucijoms šablonais, grąžinto produkto laikymo taisyklėmis. Įrodymas, kad jis veikia, yra atšaukimo pratybos su data, sugaištu laiku, kiekių suvedimu, kontaktų pasiekiamumo patikra ir vertinimu, kas dėl to buvo pakeista. Tikri atvejai dokumentuojami tokia pat apimtimi. Maža įmonė atšaukimo pratybas sieja su metiniu atsekamumo bandymu ir tuo pačiu metu patikrina, ar pirmųjų klientų telefono numeriai vis dar teisingi.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

9 Stebėseną, vidaus auditas ir vadovybinę vertinamoji analizę					8
9.1.1-a	Yra nustatyta, kurie maisto saugos vadybos sistemos parametrai stebimi ir matuojami, kokiais metodais, kokiais intervalais ir kuriais laiko momentais rezultatai vertinami, kad gaunama informacija būtų patikima ir palyginama laiko atžvilgiu.				
Iš ko tai galima atpažinti: Stebėsenos ir matavimo planas, kuriame kiekvienam parametrai įvardytas metodas, dažnis, atsakingas asmuo ir vertinimo data, pavyzdžiui, šaltosios grandinės temperatūros, valymo patikros, mikrobiologiniai aplinkos mėginiai, kenkėjų stebėseną ir klientų skundai. Mažos įmonės tai laiko kaip vieną A4 lentelę segtuve ir kartą per metus suderina su įmonėje atliktais pakeitimais.					
Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas					
Įrodymas / pagrindimas					
9.1.1-b	Stebėsenos ir matavimo rezultatai saugomi kaip įrašai ir aiškiai atsekami iki datos, vietos arba padalinio, veiklą atlikusio asmens ir naudoto metodo arba priemonės.				Dokumentas
Iš ko tai galima atpažinti: Matavimų įrašai, temperatūros duomenys iš kauptuvų arba rankiniai nuskaitymai, laboratorijos rezultatai ir higienos apžiūrų kontroliniai sąrašai, kiekvienas su data ir inicialu. Kai organizacija valdo kelias vietas, įrašai gali būti laikomi kiekvienai vietai atskirai ir sujungiami bendram vaizdui. Mažai įmonei pakanka po vieną formą kiekvienam procesui ir vieno metinio segtuvo, o skaitmeniniu būdu pakanka skaičiuoklės su užrašinta istorija.					
Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas					
Įrodymas / pagrindimas					
9.1.2-a	Turimi duomenys analizuojami sistemingai, kad būtų galima įvertinti, ar sistema kaip visuma veikia: ar išankstinių sąlygų programos ir pavojų valdymo planas yra rezultatyvūs, ar išlaikomos kritinės ribinės vertės ir veiksmų kriterijai, kaip kinta nukrypimai, skundai ir tiekėjų veikla ir ar pavojų analizę reikia atnaujinti. Šios analizės rezultatai registruojami.				Dokumentas
Iš ko tai galima atpažinti: Periodinė analizė, pavyzdžiui, kas ketvirtį, su tendencijų diagramomis apie CCP peržengimus, OPRP veiksmų kriterijus, skundus, atmetimus, verifikavimo veiklų rezultatus ir audito išvadas kartu su trumpa rašytine maisto saugos grupės išvada. Mažos įmonės tai atlieka vienos valandos susirinkime su vieno puslapio įrašu, kuriame kiekvienas rodiklis pažymimas kaip kylantis, stabilus arba krintantis ir nurodoma pasekmė.					
Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas					
Įrodymas / pagrindimas					
9.2-a	Yra audito programa, kuri nustato vidaus auditų dažnį, metodus ir atsakomybes, atsižvelgdama į procesų svarbą, įmonės pakeitimus, stebėsenos grįžtamąjį ryšį ir ankstesnių auditų rezultatus. Programos vykdymo ir audito rezultatų įrašai yra saugomi.				Dokumentas
Iš ko tai galima atpažinti: Metinis audito planas su datomis, sritimis ir auditoriais kartu su segamomis audito ataskaitomis ir įrodymu, kad pagal išvadas buvo imtasi veiksmų. Maža įmonė realistiškai planuoja du ar tris audito terminus per metus ir seką sudėlioja taip, kad didesnės rizikos sritys, tokios kaip alergenų valdymas arba šaltoji grandinė, pasitaikytų dažniau nei administracija.					
Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas					
Įrodymas / pagrindimas					
9.2-b	Kiekvienam atskiram auditui nustatyti tikslai, kriterijai ir taikymo sritis, auditoriai parenkami taip, kad neaudituotų savo pačių atsakomybės srities, išvados pranešamos atsakingai vadovybei ir maisto saugos grupei, o reikalingi pataisymai bei koregavimo veiksmai pradunami be nepagrįsto delsimo ir tikrinami dėl rezultatyvumo.				
Iš ko tai galima atpažinti: Kiekvienos audito datos planas su tikslu, kriterijais ir taikymo sritimi, audito ataskaita su patinimo sąrašu, veiksmų sąrašas su atsakingais asmenimis, terminais ir užbaigimo pastaba, taip pat trumpa rezultatyvumo patikra per kitą auditą. Kai mažoje įmonėje nepriklausomumą pasiekti sunku, tinka kolegiškas apsiėjimas su kita sritimi, apmokytas administracijos darbuotojas arba išorės auditorius, samdomas valandomis.					
Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas					
Įrodymas / pagrindimas					

9.3.1-a

Aukščiausioji vadovybė suplanuotais intervalais peržiūri maisto saugos vadybos sistemą ir įvertina, ar ji lieka tinkama, pakankamos apimties ir rezultatyvi ir ar vis dar dera su įmonės strategine kryptimi.

Iš ko tai galima atpažinti: Susirinkimo kvietimas ir dalyvių sąrašas su vadovybe, darbotvarkė ir protokolai, iš kurio atpažįstamas intervalas, pavyzdžiui, kartą per metus, taip pat papildomos analizės, kurias sukelia dideli pakeitimai. Mažose įmonėse tai yra suplanuota pusė dienos su savininku, už gamybą atsakingu asmeniu ir už kokybę atsakingu asmeniu, o ne šalutinė pastaba savaitiniame susirinkime.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

9.3.2-a

Analizė atsekamai atsižvelgia į šiuos įvesties duomenis: ankstesnės analizės veiksmų būklę, organizacijos aplinkos ir suinteresuotųjų šalių pokyčius, įskaitant su klimatu susijusį poveikį žaliavoms, tiekimo grandinėms ir laikymo sąlygoms, veiklos duomenis iš stebėsenos, verifikavimo ir analizės, nukrypimus, ekstremaliąsias situacijas ir pašalinimus iš rinkos, vidaus ir išorės auditų bei institucijų patikrinimų rezultatus, klientų skundus ir tiekėjų veiklą, išteklių būklę ir vidinės bei išorinės komunikacijos rezultatyvumą.

Iš ko tai galima atpažinti: Nekintantis įvesties duomenų sąrašas, naudojamas kaip analizės šablonas, kiekvienam punktui su duomenų lapu arba nuoroda į šaltinį, pavyzdžiui, audito ataskaitą, skundų analizę, atsekamumo bandymą, ekstremaliosios situacijos pratybas arba tiekėjų vertinimą. Su klimatu susijęs poveikis nagrinėjamas konkrečiai, pavyzdžiui, karščio laikotarpiai, veikiantys šaldymą ir transportavimą, arba derliaus praradimai, dėl kurių keičiamas tiekėjas. Mažos įmonės naudoja tą patį šabloną ir prie kiekvieno punkto įrašo arba skaičių, arba trumpą įrašą, kad pakeitimų nėra.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

9.3.3-a

Analizė baigiasi sprendimais dėl gerinimų, dėl sistemos pakeitimų ir atnaujinimo, įskaitant politiką ir tikslus, dėl išteklių poreikio ir dėl klausimo, ar pavojų analizę bei pavojų valdymo planą reikia pritaikyti. Šie sprendimai registruojami kartu su atsakingais asmenimis ir terminais.

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Vadovybinės vertinamosios analizės protokolai su veiksmų dalimi, kurioje kiekvienam sprendimui nurodytas atsakingas asmuo, terminas ir būklė, taip pat aukščiausiosios vadovybės patvirtinimas. Veiksmų dalis kitoje analizėje išskviečiama kaip pirmasis punktas, kad ratas užsidarytų. Maža įmonė tai laiko lentelėje su penkiais stulpeliais ir ne daugiau kaip dešimt eilučių, nes keli iš tikrųjų atlikti punktai vertingesni už ilgą įstrigusį sąrašą.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

10 Gerinimas

3

10.1

Aptikus neatitiktį, pirmiausia ji suvaldoma ir sutvarkomos jos pasekmės, po to nusprendžiama, ar reikia pašalinti pagrindinę priežastį, kad neatitiktis nepasikartotų ir nepasirodytų kitur. Koregavimo veiksmai atitinka neatitikties reikšmingumą, jų rezultatyvumas vėliau peržiūrimas, o vadybos sistema arba pavojų analizė pritaikoma, kur reikia. Dokumentuota informacija užrašo neatitikties pobūdį, priežasties tyrimą, atliktus veiksmus ir baigtį (10.1 punktas).

Dokumentas

Iš ko tai galima atpažinti: Neatitiktį ir veiksmų žurnalas su vienu įrašu kiekvienam atvejui: aprašas, neatidėliotinas pataisymas, pagrindinės priežasties analizė (pavyzdžiui, 5 Kodėl arba Ishikawa), atsakingas asmuo, terminas, rezultatyvumo peržiūra su data. Įprasti šaltiniai yra audito išvados, klientų skundai, specifikacijos neatitinkantys tyrimų rezultatai, institucijų iškeltos pastabos ir peržengtos kritinės ribinės vertės prie CCP arba veiksmų kriterijai prie OPRP. Mažai įmonei pakanka vienos lentelės, kurios kiekviena eilutė yra vienas atvejis, o paskutiniame stulpelyje stovi sakiny, paaiškinantis, kodėl veiksmas laikomas rezultatyviu.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

10.2

Maisto saugos vadybos sistemos tinkamumas, pakankamumas ir rezultatyvumas nuolat gerinami, o aukščiausioji vadovybė pasirūpina, kad gerinimas būtų pasikartojantis punktas grupės komunikacijoje ir vadovybinėje vertinamojoje analizėje (10.2 punktas).

Iš ko tai galima atpažinti: Vadovybinės vertinamosios analizės ir maisto saugos grupės susirinkimų protokolai, kuriuose gerinimo sprendimai užrašyti su atsakingu asmeniu ir terminu, taip pat įgyvendintų gerinimų sąrašas su būkle prieš ir po, tokia kaip mažiau skundų, trumpesni valymo persiderinimo laikai, mažiau pareguliuojimų prie CCP. Maža įmonė tai fiksuoja kaip trumpą gerinimų sąrašą po metinės analizės, papildytą grupės iškeltomis idėjomis.

Atviras	Vykdomas	Įvykdytas	Netaikomas
---------	----------	-----------	------------

Įrodymas / pagrindimas

10.3	Maisto saugos grupė vadybos sistemą atnaujina planingai, vertindama vidinės ir išorinės komunikacijos grįžtamąjį ryšį, verifikavimo rezultatus, neatitiktis, tendencijų analizes ir produktų, procesų, žaliavų, teisinių reikalavimų arba veiklos aplinkos pakeitimus. Atnaujinimas apima abu lygmenis, tai yra organizaciją ir atskirą vietą, o jo rezultatai patenka į vadovybinę vertinamąją analizę. Atnaujinimo veiklos saugomos kaip dokumentuota informacija (10.3 punktas). Iš ko tai galima atpažinti: Atnaujinimų žurnalas arba pakeitimų istorija su data, paskata, paliestais dokumentais (srauto diagrama, pavojų analizė, PRP planas, valdymo planas su CCP ir OPRP) ir maisto saugos grupės patvirtinimu kartu su peržiūrėtomis dokumentų versijomis. Išsamumą parodo suplanuota peržiūra bent kartą per metus ir įvykių sukelti atnaujinimai kaskart, kai įvyksta svarbus pakeitimas. Maža įmonė laiko pakeitimų lentelę su stulpeliais data, paskata, pakeistas dokumentas, nauja versija, patvirtinimas.	Dokumentas
	Atviras Vykdomas Įvykdytas Netaikomas	
	Įrodymas / pagrindimas	

Reikalavimai suformuluoti savarankiškai ir nepakeičia standarto teksto. Privalomas yra tik atitinkamo leidėjo originalus standartas. Šis sąrašas yra darbo priemonė, o ne atitikties įrodymas ir ne sertifikavimas. Leanshift nėra sertifikuota pagal nė vieną iš šių standartų, nėra sertifikavimo įstaiga ir nėra susijusi su ISO, IEC, DIN, IATF, IAQG ar SAE. Kilus abejonų galioja šio sąrašo versija vokiečių kalba.